

Nightingales Dialogen

7 januari 2011 - Glaspaleis in Heerlen

Inspirerende ontmoeting voor een gedeelde toekomst

Vrijdag 7 januari troffen zo'n 20 Limburgse leiders elkaar in het Glaspaleis in Heerlen. 20 betrokken stakeholders uit cruciale onderdelen van het Limburgse sociaaleconomische systeem. Doel: verkennen hoe gezamenlijk een effectieve en inspirerende beweging kan worden ingezet voor het succes van de regio.

De Dialogen bouwen voort op de inzichten uit de Nightingales Scenario's. In interactieve sessies wordt kennisgemaakt met scenario- en systeemdenken en de Future Search filosofie wordt toegelicht. Aan het eind van de ochtend wordt besloten om op korte termijn 'en petit comité' verder te praten over de invulling van een Nightingales Future Search. Deze bijeenkomst staat gepland op 21 februari.

Aan de Dialogen namen leiders deel uit 8 cruciale Limburgse clusters: bedrijven & MKB, culturele ondernemers & jongeren, onderwijs & overheid en zorg & wonen.

Nightingales is een initiatief van HIT Foundation in samenwerking met Perspectivity, dialoogexpertisecentrum gericht op het oplossen van complexe sociale problemen.

Common ground

Jacques Costongs, bestuurder van HIT Foundation, trapt af met een korte terugblik op de Nightingales Scenario's. "Limburg staat de komende decennia voor een grote uitdaging om met de krimp in deze prachtige regio om te kunnen gaan. De uitdagingen kunnen alleen worden aangegaan als gemeenschappelijkheid wordt ontwikkeld bij het vormgeven van de toekomst. Er is een ervaren noodzaak om de beweging naar de toekomst met elkaar in te zetten," aldus Costongs.

Dagvoorzitter Hans Keijzer van Perspectivity geeft een beknopte introductie op het doel van de ochtend. "De regio heeft daadkracht nodig; daadkracht die door de hier aanwezige leiders kan worden ontwikkeld in de organisaties en structuren waarin ze werken. Samen de schouders zetten onder concrete acties. Het gaat vandaag over het ingaan van een proces om gezamenlijk acties te formuleren op weg naar succes."

Keijzer licht toe dat de Nightingales Future Search een onorthodox en spannend proces is over het organiseren van toekomstige welvaart en welzijn. "Het samenspel van de actoren bepaalt of het beter of slechter zal gaan met de regio. De Future Search concurreert niet met andere initiatieven, maar biedt juist een speelveld voor cocreatie. Samen op zoek naar 'common ground', een breed gedragen visie voor de toekomst, gedreven door professionele en persoonlijke passie."

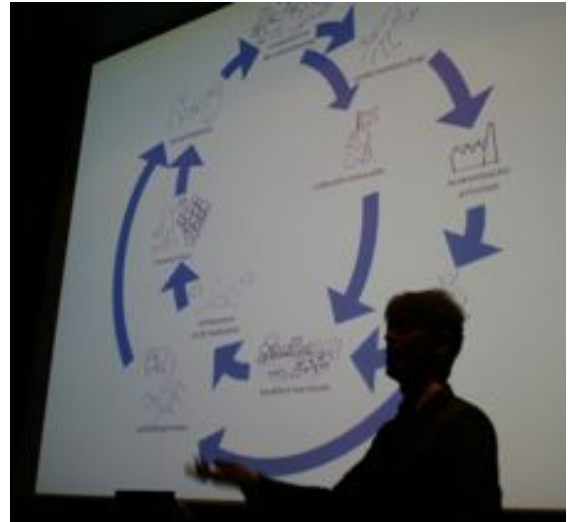

Systeendenken

“De Nightingales Scenario’s hebben het inzicht verschaft dat we elkaar nodig hebben voor het creëren van een florerende regio.”

Frans Bastiaens, directeur HIT Foundation, licht dit kort toe aan de hand van het sociaaleconomisch systeemmodel. “Er zijn 10 causale relaties ontwikkeld in het systeem. Die kunnen ervoor zorgen dat het systeem omhoog of omlaag spiraliseert. U kunt daarbij het verschil maken.

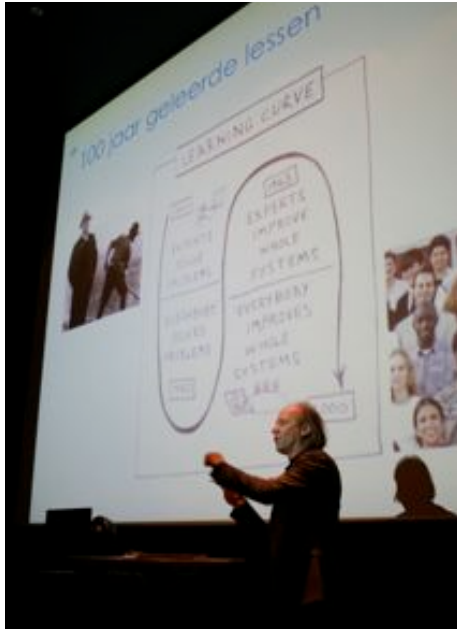
“Vertrouwen in de toekomst’ en de ‘creatieve klasse’ spelen een vitale rol. De creatieve klasse geeft impulsen, stoot aan, wrijft, irriteert soms en zet aan tot verandering,” aldus Bastiaens.

Korenwolf versus Bijenkorf

In een interactieve scenario-exercitie ervaren de aanwezigen de aanwezigen de toegevoegde waarde van het denken in meerdere toekomstscenario’s. Ben van Essen, strateeg van de Provincie Limburg en Joop de Vries, scenario-expert, schetsen hoe de toekomst eruit zou kunnen zien in respectievelijk de Korenwolf en de Bijenkorf. Beantwoording van de ‘wat als’ vraag in beide scenario’s leidt tot uiteenlopende acties. Conclusie: beide scenario’s – en hun aanhangers – lijken vooralsnog vooral in gevecht met elkaar.

Toekomstonderzoek

Han Rakels, deskundige op het gebied van *large scale interventions*, illustreert waar een Future Search toe kan leiden. Rakels: “Een Future Search is een inspirerende zoektocht naar een gedragen toekomst die de principes in mensen naar boven haalt die nodig zijn om de gestelde klus te klaren. In 100 jaar zijn veel lessen geleerd over het oplossen van problemen. Rond 1900 losten experts enkelvoudige problemen op; vijftig jaar later was iedereen hier mee bezig. In 1965 verbeterden experts hele systemen en in de 21ste eeuw is iedereen daar mee bezig. Dat draagvlak kan worden benut. Het gaat om het verbeteren van systemen in actie en om rigoureuze vernieuwingen.”

Volgens Rakels kun je innoveren op de traditionele manier: de zogenaamde ‘incremental improvements’. Rigoureuze stappen zijn veel zeldzamer. De Future Search biedt een werkwijze om ‘step changes’ te maken op basis van large scale interventions voor het uitvoeren van een gezamenlijke opdracht.

Een Future Search vindt plaats in een ‘open space’, op basis van de principes van ‘appreciative inquiry’. Voorwaarde is dat het hele systeem aanwezig is, waardoor je ‘real time’ besluiten kunt nemen met én in het systeem. De methode is erg geschikt voor het aanpakken van een gezamenlijk probleem, waarbij de passie van de deelnemers voor het grijpen ligt. Door een afspiegeling van het hele systeem – de 50 tot 100 belangrijkste stakeholders – bij elkaar te brengen, ontstaan breed gedragen oplossingen. Hiermee wordt de kans op succesvolle implementatie vergroot.

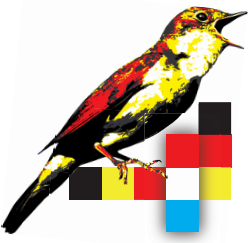
Who ARE IN?

Cruciale vraag is wie aanwezig moeten zijn bij de Nightingales Future Search over de toekomst van Limburg in relatie tot haar grensregio’s. Criterium is in ieder geval dat het betrokken Limburgse leiders moeten zijn; leiders met **Autoriteit**, **Resources**, **Expertise**, **Impact** en **Needs** (ARE IN). Daarnaast moeten ze de actuele en belangrijkste regionale initiatieven zoals Brainport 2020, Task Force Zuid Limburg en Maastricht Culturele Hoofdstad 2018 op hoog niveau met elkaar kunnen verbinden.

Sjraar Cox, burgemeester Sittard-Geleen, over Brainport 2020. “Met Brainport 2020 wordt de ambitie uitgesproken dat Zuidoost Nederland wereldwijd een erkende kennishub van betekenis gaat worden. Daarvoor zijn overheid, onderwijs en ondernemers innig verenigd in een zogenoemde ‘triple helix’.

Jos Schneiders, directeur DSM over recente Zuid-Limburgse bestuurdersconferentie: “Er zijn een task force en vijf stuurgroepen geïnstalleerd voor het opstellen van een strategisch ontwikkelingsprogramma op vijf gebieden: onderwijs, zorg, bestuur, economie en wonen.” Deze vijf aandachtsgebieden zouden in ieder geval ook onderdeel moeten uitmaken van de Future Search, waar ook jongeren – de werknemers van de toekomst – en culturele ondernemers – niet mogen ontbreken.

De tijd ontbreekt om te komen tot een afbakening van de focus en deelnemers aan de Future Search. De aanwezigen besluiten om op korte termijn met de 8 clusterleiders hierover verder van gedachten te wisselen. Deze bijeenkomst zal plaatsvinden op 21 januari a.s.

Nightingales is een initiatief van HIT Foundation, innovatieplatform voor arbeid en migratie. De Nightingales scenario's hebben inzicht verschaft in de belangrijkste onzekerheden die de toekomst van Limburg beïnvloeden en in het sociaaleconomische systeem dat de regio drijft. De scenario's zijn tot stand gekomen onder leiding van professor Kees van der Heijden.

Voor de Nightingales Dialogen wordt samengewerkt met Perspectivity, dialoogexpertisecentrum gericht op het oplossen van complexe sociale problemen. Dit project wordt gesubsidieerd door de Provincie Limburg.

www.hitfoundation.eu / nightingales